

27. 1. 2003

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů

Navrhovaná novelizace zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) reaguje především na nález Ústavního soudu ze dne 18. června 2002, uveřejněný pod č. [349/2002](#) Sb., ve kterém Ústavní soud ve věci návrhu prezidenta republiky na zrušení některých ustanovení zákona o soudech a soudcích ke dni 1. července 2003 zrušil mimo jiné i ta ustanovení zákona o soudech a soudcích, která upravující výkon státní správy soudů na jednotlivých stupních soudní soustavy jejich předsedy.

Návrh

ZÁKON

ze dne .....

kterým se mění zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST první

Změna zákona o soudech a soudcích

Čl. I

Zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění zákona č. [151/2002](#) Sb., zákona č. [228/2002](#) Sb. a nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. [349/2002](#) Sb., se mění takto:

V § 15 odst. 2 se za větu první vkládá věta „Předseda a místopředseda Nejvyššího soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu Nejvyššího soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem.“.

V § 26 odst. 2 se za větu první vkládá věta „Předseda a místopředsedové vrchního soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu vrchního soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem.“.

V § 30 odst. 2 se za větu první vkládá věta „Předseda a místopředsedové krajského soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu krajského soudu a státní správu okresních soudů, které patří do jeho obvodu, v rozsahu stanoveném tímto zákonem.“.

V § 34 odst. 2 se za větu první vkládá věta „Předseda a místopředseda nebo místopředsedové okresního soudu vykonávají kromě rozhodovací činnosti také státní správu okresního soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem.“.

V § 42 odst. 1 písm. d) se slova „delší než 3 měsíce“ zrušují.

V § 42 odst. 1 písm. e) se slova „delší než 3 měsíce“ zrušují.

V § 50 odst. 2 se slova „3 týdny“ nahrazují slovy „5 pracovních dnů“.

V § 51 odst. 2 se slova „3 týdny“ nahrazují slovy „5 pracovních dnů“.

V § 52 odst. 2 se slova „3 týdny“ nahrazují slovy „5 pracovních dnů“.

V § 53 odst. 2 se slova „3 týdny“ nahrazují slovy „5 pracovních dnů“.

V § 68 odst. 1 se za slova „nejdéle 1 roku k“ vkládají slova „ministerstvu nebo“.

V § 68 odst. 2 písmena b) a c) znějí:

„b) ministr spravedlnosti, jde-li o dočasné přidělení soudce k ministerstvu nebo Justiční akademii, souhlasí-li s dočasným přidělením předseda soudu, k němuž je soudce přidělen podle § 67 nebo přeložen podle § 71 a 72 k výkonu funkce,

c) v ostatních případech ministr spravedlnosti na návrh příslušného předsedy krajského soudu, vrchního soudu, Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, k němuž má být soudce dočasně přidělen, souhlasí-li s dočasným přidělením předseda soudu, k němuž je soudce přidělen podle § 67 nebo přeložen podle § 71 a 72 k výkonu funkce; předseda krajského soudu podává návrh též tehdy, jde-li o dočasné přidělení soudce k okresnímu soudu v obvodu jeho působnosti.“.

V § 71 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Při překládání soudce k soudu vyššího stupně se přihlíží k dosažené odborné úrovni překládaného soudce a k výsledkům prohlubování jeho odborných znalostí (§ 82).“.

V § 74 odstavec 2 zní:

„(2) Funkce soudce je neslučitelná s funkcemi a činnostmi, o nichž to stanoví zákon. S výjimkou funkce předsedy soudu nebo místopředsedy soudu nesmí soudce současně s výkonem funkce soudce zastávat žádnou jinou funkci ve veřejné správě. Funkce přisedícího je neslučitelná s funkcí člena Parlamentu, jakož i s jinými činnostmi, o nichž to stanoví zákon.“.

V § 82 odstavec 2 zní:

„(2) Soudce je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých odborných právních a dalších znalostí potřebných pro řádný výkon funkce. K tomu vedle samostudia využívá vzdělávací akce, organizované Justiční akademií, případně soudy a vysokými školami, směřující ke zprostředkování nejnovějších poznatků právní teorie i praxe.“.

V § 85 se za slova „kromě výkonu funkce soudce“ vkládají slova: „a funkcionáře soudu, anebo činností spojených s dočasným přidělením k ministerstvu nebo k Justiční akademii,“.

V § 87 se za slovo „nestranné“ vkládá čárka a slovo „odborné“.

V § 87 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Pokud soudce, jmenovaný předsedou nebo místopředsedou soudu, závažným způsobem porušuje zákonem stanovené povinnosti při výkonu státní správy soudů, posuzuje se takové jednání jako kárné provinění.“.

V § 88 odst. 1 se za slova „kárné provinění“ vkládají slova „podle § 87 odst. 1“.

V § 88 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Za porušení povinností při výkonu státní správy soudů, posuzované jako kárné provinění podle § 87 odst. 2, lze soudci podle závažnosti porušení povinností uložit některé z těchto kárných opatření:

a) důtku,

b) odnětí zvýšení platového koeficientu za výkon funkce předsedy nebo místopředsedy soudu podle zvláštního právního předpisu 3) na dobu nejvíce 6 měsíců,

c) odvolání z funkce předsedy soudu nebo z funkce místopředsedy soudu.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

V § 88 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Kárné opatření snížení platu (§ 88 odst. 1 písm. b)) a kárné opatření odnětí zvýšení platového koeficientu za výkon funkce (§ 88 odst. 2 písm. b)) se vůči kárně postiženému soudci uplatní od prvního dne měsíce následujícího po dni právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření.“.

V § 99 odst. 1 písm c) se za slova „dočasně přidělen k“ vkládají slova „ministerstvu nebo“.

V § 99 odstavec 3 zní:

„(3) Po dobu dočasného zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 písm. a) přísluší soudci plat a další náležitosti spojené s výkonem funkce soudce Ústavního soudu. Po dobu dočasného zproštění funkce podle odstavce 1 písm. b) náleží soudci plat a další náležitosti spojené s výkonem funkce soudce podle zvláštního právního předpisu, 3) není-li s výkonem funkce soudce mezinárodního soudu spojeno poskytování odměny. Po dobu dočasného zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 písm. c)

náleží soudci plat a další náležitosti spojené s výkonem funkce soudce podle zvláštního právního předpisu.3)“.

V § 100 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) je-li kárně stíhán pro takové kárné provinění, pro které je možno uložit kárné opatření odvolání z funkce, a to na dobu do pravomocného skončení kárného řízení,“.

V § 100 se v odstavci 2 slova „50% jeho dosavadního platu“ nahrazují slovy „50 % platu na který vznikl soudci ke dni účinnosti dočasného zproštění výkonu funkce a po dobu trvání dočasného zproštění výkonu funkce nárok“.

V § 100 se doplňuje odstavec 4, který včetně poznámky pod čarou č. 7a zní:

„(4) Proti rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce podle odstavce 1 písm. b) může soudce do 5 pracovních dnů od jeho doručení podat námitky k soudu, příslušnému podle zvláštního právního předpisu ke kárnému řízení;7a) podání námitek nemá odkladný účinek.

7a) § 3 odst. 2 písm. a) zákona č. [7/2002](#) Sb.“.

V § 102 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Předsedy kolegií a předsedy senátů Nejvyššího správního soudu jmenuje ze soudců tohoto soudu předseda Nejvyššího správního soudu.“.

V § 106 odstavec 1 zní:

„(1) Předseda kolegia Nejvyššího soudu a předseda kolegia Nejvyššího správního soudu může být ze své funkce odvolán tím, kdo ho do funkce jmenoval, jestliže neplní řádně své povinnosti.“.

§ 107 a 108 znějí:

„§ 107

(1) Předseda a místopředseda soudu může být z funkce odvolán jen uložením kárného opatření odvolání z funkce předsedy soudu nebo z funkce místopředsedy soudu (§ 88 odst. 2 písm c)); předseda senátu může být z funkce odvolán jen uložením kárného opatření odvolání z funkce předsedy senátu (§ 88 odst. 1 písm. c)).

(2) Funkce předsedy soudu a místopředsedy soudu a funkce předsedy senátu zaniká dnem právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření podle odstavce 1.

(3) Ten, kdo má právo soudce jmenovat do funkce předsedy nebo místopředsedy soudu, ho může dočasně zprostit výkonu této funkce, je-li soudce kárně stíhán pro takové kárné provinění, pro které je možno uložit kárné opatření odvolání z funkce předsedy soudu nebo místopředsedy soudu, a to na dobu do pravomocného skončení kárného řízení; ustanovení § 100 odst. 4 platí obdobně.

(4) Pokud soudci kárné opatření odvolání z funkce předsedy soudu nebo místopředsedy soudu uloženo nebylo a jeho funkce předsedy nebo místopředsedy soudu nadále trvá, doplatí se mu částka zvýšení platového koeficientu, která by mu za dobu dočasného zproštění výkonu funkce jinak náležela podle zvláštního právního předpisu.3)

(5) Pokud došlo k obnově kárného řízení a kárné opatření odvolání z funkce předsedy nebo místopředsedy bylo zrušeno, funkce předsedy soudu nebo místopředsedy soudu se neobnovuje; soudci se však doplatí částka zvýšení platového koeficientu, která by mu za výkon funkce podle zvláštního právního předpisu 3) jinak náležela do dne právní moci rozhodnutí, kterým bylo kárné opatření zrušeno.

§ 108

(1) Funkce předsedy a místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu, předsedy kolegia Nejvyššího správního soudu a předsedy senátu dále zaniká

a) zánikem funkce soudce,

b) vzdáním se funkce.

(2) Podle odstavce 1 písm. b) funkce zaniká posledním dnem kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž bylo oznámení o vzdání se funkce doručeno tomu, kdo soudce do funkce jmenoval.

(3) Zánik funkce předsedy nebo místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu, předsedy kolegia Nejvyššího správního soudu a předsedy senátu nemá za následek zánik funkce soudce.“.

V § 119 se doplňují odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Orgány státní správy soudů jsou předseda a místopředseda Nejvyššího soudu, předseda a místopředseda Nejvyššího správního soudu a předsedové a místopředsedové vrchních, krajských a okresních soudů.

(3) V rozsahu a za podmínek stanovených zákonem se na státní správě soudu podílejí předsedové senátů, ostatní soudci a zaměstnanci působící u příslušného soudu.“.

§ 120 a 121 včetně poznámek pod čarou č. 7b a 7c znějí:

„§ 120

(1) Ministerstvo vykonává státní správu vrchních, krajských a okresních soudů v rozsahu stanoveném tímto zákonem buď přímo nebo prostřednictvím předsedů těchto soudů; státní správu okresních soudů může vykonávat též prostřednictvím předsedů krajských soudů.

(2) Státní správu Nejvyššího soudu vykonává ministerstvo prostřednictvím předsedy tohoto soudu.

(3) Státní správu Nejvyššího správního soudu a její výkon upravuje zvláštní právní předpis. 7b)

(4) Ve věcech majetku státu a státního rozpočtu vykonává ministerstvo státní správu soudů vždy prostřednictvím jejich předsedů. 7c)

7b) Zákon č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní.

7c) § 7 a 8 zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, a § 45 zákona č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. [141/2001](#) Sb. a zákona č. [187/2001](#) Sb.

§ 121

(1) Předseda Nejvyššího soudu a předsedové vrchních, krajských a okresních soudů vykonávají státní správu soudů v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

(2) Místopředseda Nejvyššího soudu a místopředsedové vrchních soudů vykonávají státní správu těchto soudů v rozsahu určeném jejich předsedou.

(3) Místopředsedové krajského soudu vykonávají státní správu krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu v rozsahu určeném předsedou krajského soudu.

(4) Místopředseda, popřípadě místopředsedové okresního soudu vykonávají státní správu tohoto soudu v rozsahu určeném jeho předsedou.

(5) Předseda Nejvyššího soudu, vrchního soudu, krajského soudu a okresního soudu může při zachování vlastní odpovědnosti pověřit jednotlivými úkony státní správy s jejich souhlasem předsedy senátu a ostatní soudce příslušného soudu.“.

Za § 122 se vkládá nový § 122a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 7d zní:

„§ 122a

Ředitel správy soudu

(1) Ředitel správy soudu v rozsahu stanoveném tímto zákonem zajišťuje provoz soudu a některé další činnosti související s výkonem státní správy soudů; odpovědnost předsedy soudu jako orgánu státní správy soudu tím není dotčena. Předseda soudu si může vyhradit věci, které rozhoduje přímo.

(2) Ředitele správy soudu jmenuje a odvolává 7d) předseda soudu. Funkce ředitele správy soudu je vykonávána v pracovním poměru a předpokladem jmenování do této funkce je ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu právnického nebo ekonomického směru; u okresních soudů s méně než 14 senáty postačuje pro jmenování do funkce ředitele správy soudu ukončené úplné střední vzdělání.

7d) § 27 odst. 4 zákoníku práce.“

V části první hlavě třetí díl 3 včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 7e, 8 a 9 zní:

„Díl 3

Výkon státní správy soudů a působnost jejich orgánů

§ 123

(1) Ministerstvo vykonává státní správu Nejvyššího soudu a vrchních, krajských a okresních soudů tím, že

- a) zajišťuje chod soudů po stránce organizační, zejména každoročně stanoví s ohledem na množství projednávaných věcí pro každý soud počty soudců, asistentů, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, vykonavatelů a dalších zaměstnanců u něj působících; u Nejvyššího soudu je stanoví po dohodě s předsedou tohoto soudu a u ostatních soudů po vyjádření příslušného předsedy soudu,
- b) zajišťuje způsobem stanoveným tímto zákonem chod soudů po stránce personální,
- c) zajišťuje chod soudů tím, že zabezpečuje financování jejich hospodaření a materiálního zabezpečení v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy a provádí kontroly hospodaření, 7e)
- d) stanoví krajským soudům v rámci schváleného rozpočtu kapitoly prostředky státního rozpočtu určené na hospodaření krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu,
- e) řídí a kontroluje výkon státní správy prováděný předsedy soudů ve věcech majetku státu a státního rozpočtu a organizuje výkon státní správy soudů prováděný předsedy soudů v ostatních věcech,
- f) řídí a organizuje přípravou službu justičních čekatelů, zejména stanoví pro každý krajský soud počty justičních čekatelů, provádí započtení doby výkonu jiné právnické funkce nebo praxe do přípravné služby (§ 110 odst. 3) a rozhoduje o započtení doby výkonu jiné právnické činnosti do přípravné služby (§ 110 odst. 4),
- g) organizuje a zajišťuje odborné justiční zkoušky (§ 114 až 117),
- h) schvaluje statut Justiční akademie a dohlíží na její vzdělávací a jinou činnost,
- i) organizuje a řídí odbornou přípravu vyšších soudních úředníků, soudních vykonavatelů a dalších zaměstnanců soudů,
- j) koordinuje a usměrňuje odbornou přípravu přísedících k výkonu jejich funkce,
- k) sleduje chod práce soudních kanceláří,
- l) organizuje a řídí výkon znalecké a tlumočnické činnosti v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem, 8)
- m) usměrňuje a řídí využívání informačních technologií,
- n) organizuje, řídí a kontroluje zabezpečení úkolů obranného a civilního nouzového plánování, ochrany utajovaných skutečností, bezpečnosti osob a majetku, požární ochrany a úkolů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,

o) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Ministerstvo sleduje a hodnotí postup vrchních, krajských a okresních soudů v řízení a rozhodování pouze z hlediska dodržování zásad důstojnosti jednání a soudcovské etiky a zda v řízení nedochází ke zbytečným průtahům. K tomuto účelu ministerstvo

- a) sleduje a vyhodnocuje stav soudních agend na základě výkazů a justiční statistiky,
- b) provádí prověrky soudních spisů a prověrky úrovně soudních jednání,
- c) vyřizuje stížnosti fyzických a právnických osob na postup soudů (dále jen „stížnosti“).

(3) Získá-li ministerstvo v rámci plnění svých úkolů poznatky o nejednotnosti soudního rozhodování, dává Nejvyššímu soudu podněty k zaujetí stanoviska podle § 14 odst. 3.

7e) Např. zákon č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

8) Zákon č. [36/1967](#) Sb., o znalcích a tlumočnících.

§ 124

(1) Předseda Nejvyššího soudu vykonává státní správu Nejvyššího soudu tím, že

- a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační, zejména tím, že zajišťuje řádné obsazení Nejvyššího soudu soudci, asistenty soudců, odbornými a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
- b) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
- c) pečuje o zvyšování odborné úrovně asistentů soudců a ostatních zaměstnanců působících u Nejvyššího soudu,
- d) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
- e) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹⁾
- f) kontroluje činnost ředitele správy Nejvyššího soudu,
- g) zajišťuje bezpečnost soudu a úkoly krizového řízení,
- h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Předseda Nejvyššího soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u Nejvyššího soudu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu

- a) provádí prověrky soudních spisů,
- b) dohlíží na úroveň soudních jednání,
- c) vyřizuje stížnosti.

(3) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda Nejvyššího soudu ministerstvu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád).

(4) Ředitel správy Nejvyššího soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu

- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
- b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u Nejvyššího soudu s výjimkou soudců,
- c) plní další úkoly související s výkonem státní správy Nejvyššího soudu podle pokynů předsedy soudu.

9) Zákon č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

§ 125

(1) Předseda vrchního soudu vykonává státní správu vrchního soudu tím, že

- a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační, zejména tím, že zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
- b) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
- c) pečuje o zvyšování odborné úrovně vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků a ostatních zaměstnanců působících u vrchního soudu,
- d) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
- e) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,⁹⁾
- f) kontroluje činnost ředitele správy vrchního soudu,
- g) zajišťuje bezpečnost soudu a úkoly krizového řízení,
- h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Předseda vrchního soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u vrchního soudu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu

- a) provádí проверки soudních spisů,
- b) dohlíží na úroveň soudního jednání,
- c) vyřizuje stížnosti.

(3) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda vrchního soudu ministerstvu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád).

(4) Ředitel správy vrchního soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu

- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
- b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u tohoto soudu s výjimkou soudců,
- c) plní další úkoly související s výkonem státní správy soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 126

(1) Předseda krajského soudu vykonává státní správu krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu tím, že

- a) zajišťuje chod krajského soudu po stránce personální a organizační; za tím účelem zejména stanoví počty přisedících tohoto soudu, zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
- b) prostředky státního rozpočtu, stanovené správcem kapitoly státního rozpočtu, rozepisuje pro hospodaření krajského soudu a pro hospodaření okresních soudů v jeho obvodu minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly státního rozpočtu,
- c) pro účely rozpočtových opatření a vystavování limitů podle rozpočtových pravidel plní vůči okresním soudům v jeho obvodu funkci správce kapitoly státního rozpočtu,
- d) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
- e) pečuje o zvyšování odborné úrovně vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, soudních vykonavatelů a ostatních zaměstnanců působících u krajského soudu a u okresních soudů v jeho

obvodu,

- f) s přihlédnutím k vyjádření Justiční akademie zajišťuje výběr justičních čekatelů a s vybranými uchazeči uzavírá pracovní smlouvu,
- g) řídí a kontroluje přípravnou službu justičních čekatelů v obvodu krajského soudu a její výkon,
- h) řídí a kontroluje výkon státní správy okresních soudů prováděný jejich předsedy,
- i) pečuje o odbornou přípravu přísedících krajského soudu k výkonu jejich funkce a organizuje a koordinuje odbornou přípravu přísedících okresních soudů k výkonu jejich funkce,
- j) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
- k) dohlíží na vedení seznamu znalců a tlumočnicků,
- l) zajišťuje poskytování informací krajským soudem podle zvláštního právního předpisu,9)
- m) kontroluje činnost ředitele správy krajského soudu,
- n) zajišťuje bezpečnost krajského soudu a úkoly krizového řízení,
- o) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Předseda krajského soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u krajského soudu a u okresních soudů v jeho obvodu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu

- a) provádí prověrky soudních spisů,
- b) dohlíží na úroveň soudních jednání,
- c) vyřizuje stížnosti.

(3) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda krajského soudu ministerstvu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád). Má-li za to, že podnět podaný nebo postoupený mu předsedou okresního soudu nespĺňuje podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád), postoupí ho se svým stanoviskem ministerstvu.

(4) Ředitel správy krajského soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu

- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
- b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u tohoto soudu s výjimkou soudců,
- c) plní další úkoly související s výkonem státní správy soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 127

(1) Předseda okresního soudu vykonává státní správu okresního soudu tím, že

- a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační; za tím účelem zejména stanoví počty přísedících tohoto soudu, zajišťuje řádné obsazení soudu vyššími soudními úředníky, soudními tajemníky, soudními vykonavateli a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,
- b) dohlíží na přípravnou službu justičních čekatelů po dobu jejího výkonu u okresního soudu,
- c) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
- d) pečuje o zvyšování odborné úrovně vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků, soudních vykonavatelů a ostatních zaměstnanců působících u tohoto soudu,
- e) pečuje o odbornou přípravu přísedících okresního soudu k výkonu jejich funkce,
- f) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,
- g) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,9)
- h) kontroluje činnost ředitele správy okresního soudu,
- i) zajišťuje bezpečnost soudu a úkoly krizového řízení,
- j) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Předseda okresního soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v

řízení, vedených u okresního soudu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu

- a) provádí prověrky soudních spisů,
- b) dohlíží na úroveň soudních jednání,
- c) vyřizuje stížnosti.

(3) V rámci úkolů uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) podává předseda okresního soudu předsedovi krajského soudu podněty ke stížnostem pro porušení zákona, má-li za to, že jsou splněny podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád). Má-li za to, že podnět předložený mu předsedou senátu nebo jiným soudcem nesplňuje podmínky podle zákona o trestním řízení soudním (trestní řád), předloží ho se svým stanoviskem předsedovi krajského soudu.

(4) Ředitel správy okresního soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu

- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
- b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u tohoto soudu s výjimkou soudců,
- c) plní další úkoly související s výkonem státní správy soudu podle pokynů předsedy soudu.

§ 128

(1) Zjistí-li příslušný orgán státní správy soudů, že soudce zaviněně porušil své povinnosti při výkonu funkce nebo že chování soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, podá návrh na zahájení řízení o kárné odpovědnosti soudců podle zvláštního právního předpisu.6)

(2) Návrh podle zvláštního právního předpisu 6) podá příslušný orgán státní správy soudů také tehdy, je-li soudce nezpůsobilý vykonávat soudcovskou funkci podle § 91, nebo pokud zjistí, že soudce, jmenovaný předsedou nebo místopředsedou soudu, závažným způsobem porušuje stanovené povinnosti při výkonu státní správy soudů.“.

V části první hlavě třetí díl 4 včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 10 až 12 znějí:

„Díl 4

Justiční akademie

§ 129

(1) Zřizuje se Justiční akademie. Justiční akademie je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Dohled nad činností Justiční akademie vykonává ministerstvo.

(2) Justiční akademie připravuje a po organizační a odborné stránce zabezpečuje výchovně vzdělávací akce v rámci přípravy justičních a právních čekatelů a soustavné vzdělávání soudců, státních zástupců a dalších osob, působících v justici. Tuto činnost vykonává Justiční akademie v úzké součinnosti se soudy a státními zastupitelstvími tak, aby co nejlépe odpovídala jejich potřebám.

§ 130

(1) Orgány Justiční akademie jsou Rada Justiční akademie (dále jen „Rada“) a ředitel Justiční akademie (dále jen „ředitel“).

(2) Rada řídí po odborné stránce výchovnou a vzdělávací činnost Justiční akademie, zejména stanoví celkovou obsahovou náplň vzdělávací činnosti, studijní programy jednotlivých vzdělávacích akcí a zásady zařazování justičních čekatelů, vyšších soudních úředníků a dalších osob do vzdělávání. Radu tvoří zástupce Nejvyššího soudu a zástupce Nejvyššího správního soudu, jmenovaní a odvolávaní

předsedy těchto soudů, zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, jmenovaný a odvolávaný nejvyšším státním zástupcem, a další členové, jmenovaní a odvolávaní ministrem spravedlnosti ze soudců, státních zástupců, advokátů, notářů, soudních exekutorů, učitelů právnických fakult vysokých škol nebo jiných odborníků; ministr spravedlnosti jmenuje členy Rady tak, aby většinu v ní tvořili soudci a státní zástupci.

(3) Ředitel stojí v čele Justiční akademie a zajišťuje její chod po stránce personální, organizační, materiální a finanční. Ředitele jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti po projednání s Radou.

(4) Výkon funkce člena Rady se považuje za překážku v práci z důvodu jiného úkonu v obecném zájmu. 10) Člen Rady má právo na náhradu výdajů v souvislosti s výkonem funkce v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy. 11)

-----
10) § 124 zákoníku práce.

11) Zákon č. [119/1992](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

§ 131

Vnitřní organizaci Justiční akademie a podrobnosti o její činnosti upraví statut, který vydává Justiční akademie po předchozím schválení ministerstvem.

§ 132

Justiční akademie v rámci své výchovné a vzdělávací činnosti zejména

- a) organizuje a provádí adaptační kurzy, semináře a přednášky pro justiční a právní čekatele a podílí se na výběru osob, které se ucházejí o přijetí do pracovního poměru justičního nebo právního čekatele,
- b) připravuje a provádí vzdělávací akce zaměřené na zvyšování odborné úrovně soudců a státních zástupců,
- c) zajišťuje odborné vzdělávání dalších osob a plní další úkoly, stanoví-li tak zvláštní právní předpis nebo ministerstvo.

§ 133

(1) Vzdělávání na Justiční akademii zajišťují zejména lektori, které ustanovuje a odvolává Rada.

(2) Lektori Justiční akademie jsou vybíráni ze soudců, státních zástupců, advokátů, notářů, soudních exekutorů, akademických pracovníků vysokých škol a dalších významných odborníků; u soudců a státních zástupců, kteří budou vykonávat pedagogickou činnost při výkonu funkce soudce nebo státního zástupce, je možno si před jejich jmenováním lektorem Justiční akademie vyžádat vyjádření příslušného předsedy soudu nebo vedoucího státního zástupce.

(3) Za lektorskou činnost vykonávanou v pracovním poměru k Justiční akademii náleží lektorovi plat podle zvláštních právních předpisů. 12)

-----
12) Zákon č. [143/1992](#) Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů.“

V § 173 odst. 1 se věta první nahrazuje větou „Stížnost musí být vyřízena do 2 měsíců, a jedná-li se o

stížnost na průtahy v řízení, do 10 pracovních dnů ode dne jejího doručení orgánu státní správy soudů příslušnému k jejímu vyřízení.“.

V § 174 odst. 1 se za slova „Má-li stěžovatel za to, že stížnost“ vkládají slova „na nevhodné chování soudních osob nebo narušování důstojnosti řízení“.

Za § 174 se vkládá nový § 174a, který včetně nadpisu zní:

„§ 174a

Žaloba na určení lhůty k provedení procesního úkonu

Má-li stěžovatel za to, že stížnost na průtahy v řízení, kterou podal u příslušného orgánu státní správy soudů, jím nebyla řádně vyřízena, může podat návrh soudu, aby stanovil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle názoru žalobce dochází k průtahům v řízení (dále jen „žaloba na určení lhůty“).

Žaloba na určení lhůty se podává u soudu, vůči kterému jsou průtahy v řízení namítány; musí z ní být patrné, kdo ji podává (dále jen „žalobce“), o jaký procesní úkon se jedná, v čem jsou podle žalobce spatřovány průtahy v řízení a čeho se žalobce domáhá, dále musí žaloba obsahovat označení soudu, vůči němuž směřuje, musí být podepsána a datována.

Soud, vůči němuž jsou namítány průtahy v řízení, postoupí nejpozději do 5 dnů ode dne doručení žalobu na určení lhůty se svým vyjádřením a s věcí, již se žaloba týká, soudu příslušnému o ní rozhodnout; o svém postupu žalobce informuje. Soudem příslušným o žalobě rozhodnout je v občanskoprávních a trestních věcech soud nejbližší vyššího stupně, směřuje-li žaloba proti okresnímu, krajskému nebo vrchnímu soudu, a Nejvyšší správní soud, směřuje-li žaloba proti krajskému soudu ve věci správního soudnictví; směřuje-li žaloba proti Nejvyššímu soudu nebo Nejvyššímu správnímu soudu, rozhodne o ní tento soud sám (dále jen „příslušný soud“).

Pro zastupování, doručování písemností, počítání lhůt a náklady řízení se použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

Příslušný soud rozhoduje o žalobě na určení lhůty usnesením; žalobu odmítne, byla-li podána někým, kdo není k jejímu podání oprávněn, jinak o ní rozhodne bez jednání, a to do 20 dnů ode dne, kdy mu byla věc předložena. Pokud soud, vůči němuž žaloba na určení lhůty směřuje, již procesní úkon, u kterého jsou žalobou namítány průtahy v řízení, učinil, příslušný soud žalobu zamítne; stejně tak postupuje dospěje-li k závěru, že k průtahům v řízení nedochází. Dospěje-li příslušný soud k závěru, že žaloba je oprávněná, určí lhůtu pro provedení procesního úkonu, u něhož jsou žalobou namítány průtahy; touto lhůtou je soud, příslušný k provedení procesního úkonu, vázán. Usnesení, kterým příslušný soud rozhodl o žalobě na určení lhůty, se doručí žalobci a soudu, proti němuž byla žaloba podána.

Proti rozhodnutí soudu o žalobě na určení lhůty nejsou přípustné opravné prostředky.“.

ČÁST druhá

Změna zákona o státním zastupitelství

Čl. II

Zákon č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění zákona č. [261/1994](#) Sb., zákona č.

[201/1997](#) Sb., zákona č. [169/1999](#) Sb., zákona č. [11/2001](#) Sb., zákona č. [14/2002](#) Sb., zákona č.

[151/2002](#) Sb. a zákona č. [310/2002](#) Sb., se mění takto:

1. V § 2 odst. 2 se za slovo „rychlý“ vkládá čárka a slovo „odborný“.

2. V § 6 se doplňuje odstavce 3, který zní:

„(3) Nejvyšší státní zastupitelství, vrchní státní zastupitelství a krajská státní zastupitelství jsou účetními jednotkami.“

3. V § 9 se na konci odstavce 2 doplňují slova „pokud závažným způsobem poruší povinnosti vyplývající z funkce nejvyššího státního zástupce“.

4. V § 13b se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č. 4a zní:

„(3) Správu státního zastupitelství ve věcech majetku státu a státního rozpočtu vykonává ministerstvo vždy prostřednictvím příslušných vedoucích státních zástupců.4a)

4a) § 7 a 8 zákona č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích a 45 zákona č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. [141/2001](#) Sb., a zákona č. [187/2001](#) Sb.“.

5. V § 13c se doplňují odstavce 8 a 9, které včetně poznámky pod čarou č. 4b znějí:

„(8) V rozsahu stanoveném tímto zákonem zajišťují provoz a některé další činnosti související s výkonem správy Nejvyššího státního zastupitelství, vrchních státních zastupitelství a krajských státních zastupitelství ředitelé správy těchto státních zastupitelství; odpovědnost příslušného vedoucího státního zástupce jako orgánu správy státního zastupitelství tím není dotčena. Vedoucí státní zástupce si může vyhradit věci, které rozhoduje přímo.

(9) Ředitele správy státního zastupitelství jmenuje a odvolává 4b) příslušný vedoucí státní zástupce. Funkce ředitele správy státního zastupitelství je vykonávána v pracovním poměru a předpokladem jmenování do této funkce je ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu právníckého nebo ekonomického směru.

4b) § 27 odst. 4 zákoníku práce.“.

6. V § 13d odst. 1 písmeno c) včetně poznámky pod čarou č. 4c) zní:

„c) zajišťuje chod státních zastupitelství tím, že zabezpečuje financování jejich hospodaření a materiálního zabezpečení v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy a provádí kontroly hospodaření, 4c)

4c) Např. zákon č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.“.

7. V § 13d odst. 1 písm. j) se slova „státních zástupců a“ zrušují.

8. V § 13d se odstavce 2 a 3 zrušují a zároveň se ruší označení odstavce 1.

9. § 13e až 13g včetně poznámky pod čarou č. 4d) znějí:

„13e

(1) Nejvyšší státní zástupce vykonává správu Nejvyššího státního zastupitelství tím, že
a) zajišťuje chod Nejvyššího státního zastupitelství po stránce personální a organizační, zejména tím, že se podílí na obsazování Nejvyššího státního zastupitelství státními zástupci, zajišťuje jeho řádné obsazení ostatními odbornými a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci státních zástupců,
b) v souladu s oprávněními stanovenými tímto zákonem dbá na plynulost řízení u Nejvyššího státního

zastupitelství a dohlíží na řádné plnění povinností státních zástupců a dalších zaměstnanců působících u tohoto státního zastupitelství,

c) vyřizuje stížnosti,

d) dbá o odbornost státních zástupců a vytváří podmínky pro její zvyšování,

e) pečuje o zvyšování odborné úrovně ostatních zaměstnanců působících u Nejvyššího státního zastupitelství,

f) zajišťuje poskytování informací Nejvyšším státním zastupitelstvím podle zvláštních právních předpisů, 4d)

g) zajišťuje bezpečnost Nejvyššího státního zastupitelství a úkoly krizového řízení,

h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Nejvyšší státní zástupce prostřednictvím pokynů obecné povahy vydává vzorový organizační řád státního zastupitelství a sjednocuje a kontroluje výkon spisové služby státních zastupitelství.

(3) Nejvyšší státní zástupce zajišťuje činnost Kolegia (§ 7a) po stránce materiální, členům Kolegia vytváří podmínky pro řádný výkon funkce.

(4) Ředitel správy Nejvyššího státního zastupitelství, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze vedoucí státní zástupce

a) zajišťuje provoz Nejvyššího státního zastupitelství po stránce hospodářské, materiální a finanční,

b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u Nejvyššího státního zastupitelství s výjimkou státních zástupců,

c) plní další úkoly související s výkonem správy Nejvyššího státního zastupitelství podle pokynů nejvyššího státního zástupce.

4d) Zákon č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

§ 13f

(1) Vrchní státní zástupce vykonává správu vrchního státního zastupitelství tím, že

a) zajišťuje jeho chod po stránce personální a organizační, zejména tím, že předkládá návrhy na obsazení vrchního státního zastupitelství státními zástupci, zajišťuje jeho řádné obsazení odbornými a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci státních zástupců,

b) v souladu s oprávněními stanovenými tímto zákonem dbá na plynulost řízení u vrchního státního zastupitelství a dohlíží na řádné plnění povinností státních zástupců a dalších zaměstnanců působících u tohoto státního zastupitelství,

c) vyřizuje stížnosti,

d) dbá o odbornost státních zástupců a vytváří podmínky pro její zvyšování,

e) pečuje o zvyšování odborné úrovně ostatních zaměstnanců působících u vrchního státního zastupitelství,

f) zajišťuje poskytování informací vrchním státním zastupitelstvím podle zvláštních právních předpisů, 4d)

g) zajišťuje bezpečnost vrchního státního zastupitelství a úkoly krizového řízení,

h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Vrchní státní zástupce kontroluje výkon spisové služby u vrchního státního zastupitelství a u krajských státních zastupitelství v jeho obvodu.

(3) Ředitel správy vrchního státního zastupitelství, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze vedoucí státní zástupce

a) zajišťuje provoz vrchního státního zastupitelství po stránce hospodářské, materiální a finanční,

b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u vrchního státního zastupitelství s výjimkou státních zástupců,

c) plní další úkoly související s výkonem správy vrchního státního zastupitelství podle pokynů

vrchního státního zástupce.

§ 13g

(1) Krajský státní zástupce vykonává správu krajského státního zastupitelství a správu okresních státních zastupitelství v jeho obvodu tím, že

- a) zajišťuje jejich chod po stránce personální a organizační, zejména tím, že předkládá návrhy na obsazení krajského státního zastupitelství a okresních státních zastupitelství státními zástupci, zajišťuje jejich řádné obsazení odbornými a dalšími zaměstnanci, vyřizuje personální věci státních zástupců krajského státního zastupitelství a v rozsahu jím stanoveném též personální věci státních zástupců okresních státních zastupitelství,
- b) prostředky státního rozpočtu, stanovené správcem kapitoly státního rozpočtu, rozepisuje pro hospodaření krajského státního zastupitelství a pro hospodaření okresních státních zastupitelství minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly státního rozpočtu,
- c) pro účely rozpočtových opatření a vystavování limitů podle rozpočtových pravidel plní vůči okresním státním zastupitelstvím v jeho obvodu funkci správce kapitoly státního rozpočtu,
- d) v souladu s oprávněními stanovenými tímto zákonem dbá na plynulost řízení u krajského státního zastupitelství a okresních státních zastupitelství, dohlíží na řádné plnění povinností státních zástupců a dalších zaměstnanců působících u těchto státních zastupitelství,
- e) vyřizuje stížnosti,
- f) dbá o odbornost státních zástupců a vytváří podmínky pro její zvyšování,
- g) pečuje o zvyšování odborné úrovně ostatních zaměstnanců působících u krajského státního zastupitelství a okresních státních zastupitelství v jeho obvodu,
- h) s přihlédnutím k vyjádření Justiční akademie zajišťuje výběr právních čekatelů a s vybranými uchazeči uzavírá pracovní smlouvu,
- i) řídí a kontroluje čekatelskou praxi v obvodu krajského státního zastupitelství a její výkon,
- j) kontroluje výkon spisové služby u krajského a okresních státních zastupitelství,
- k) zajišťuje poskytování informací krajským státním zastupitelstvím podle zvláštních právních předpisů, 4d)
- l) řídí a kontroluje výkon státní správy okresních státních zastupitelství prováděný okresními státními zástupci,
- m) zajišťuje bezpečnost krajského státního zastupitelství a úkoly krizového řízení,
- n) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

(2) Ředitel správy krajského státního zastupitelství, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze vedoucí státní zástupce

- a) zajišťuje provoz krajského státního zastupitelství a okresních státních zastupitelství v jeho obvodu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
- b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u krajského státního zastupitelství s výjimkou státních zástupců a v rozsahu stanoveném krajským státním zástupcem též personální věci zaměstnanců působících u okresních státních zastupitelství,
- c) plní další úkoly související s výkonem správy krajského státního zastupitelství nebo okresních státních zastupitelství v jeho obvodu podle pokynů krajského státního zástupce.“.

10. V § 13h odst. 1 písmeno f) zní:

„f) zajišťuje poskytování informací okresním státním zastupitelstvím podle zvláštních právních předpisů, 4d)“.

11. V § 13h se odstavec 3 zrušuje.

12. V § 13i se za slova „činnost státního zastupitelství“ vkládá čárka a slova „v odbornost jeho postupu“.

13. V § 16b odst. 5 se za slovo „že“ vkládají slova „lhůtu dvou měsíců, uvedenou v § 16a odst. 6 nelze v tomto řízení překročit, a že“.

14. V § 19 v odst. 2 v poslední větě se slova „k hodnocení jejich odborné způsobilosti“ nahrazují slovy „k dosažené odborné úrovni překládaného státního zástupce a k výsledkům prohlubování jeho odborných znalostí (§ 24 odst. 3)“.

15. V § 19 odst. 4 v poslední větě se slova „a k hodnocení jejich odborné způsobilosti“ zrušují“.

16. V § 19a odst. 1 v poslední větě se slova „nebo prohloubení odborných znalostí“ zrušují.

17. § 20 včetně nadpisu zní:

„§ 20

Pracovní pohotovost

„K plnění úkolů, k nimž je státní zastupitelství podle zákona příslušné, jestliže jejich provedení nesnese odkladu, může vedoucí státní zástupce nařídít státnímu zástupci pracovní pohotovost na pracovišti, v místě jeho bydliště nebo na jiném vhodném místě. Pracovní pohotovost na pracovišti může být státnímu zástupci nařízena v rozsahu nejvýše 400 hodin ročně. Při nařizování pracovní pohotovosti vedoucí státní zástupce dbá na rovnoměrné zatížení všech státních zástupců.“

18. V § 21 odst. 2 se písmeno d) zrušuje.

Dosavadní písmeno e) se označuje jako písmeno d).

19. § 22 odst. 2 písm. b) zní:

„b) je-li kárné stíhání pro takové kárné provinění, pro které je možno uložit kárné opatření odvolání z funkce, a to na dobu do skončení kárného řízení,“.

20. V § 22 se vkládá nový odstavec 5, který včetně poznámky pod čarou č. 5l zní:

„(5) Proti rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce podle odstavce 2 písm. b) může státní zástupce do 5 pracovních dnů od jeho doručení podat námitky k soudu, příslušnému podle zvláštního právního předpisu ke kárnému řízení;5l) podání námitek nemá odkladný účinek.

5l) § 3 odst. 2 písm. a) zákona č. [7/2002](#) Sb.“.

21. V § 24 odst. 1 se větě první za slovo „postupovat“ vkládá slovo „odborně“.

22. V § 24 odst. 2 se za slovo „nestranný“ vkládají slova „a odborný“.

23. § 24 odst. 3 zní:

„(3) Státní zástupce je povinen dbát soustavným vzděláváním o prohlubování svých odborných právních a dalších znalostí potřebných pro řádný výkon funkce. K tomu vedle samostudia využívá vzdělávací akce, organizované Justiční akademií, případně státním zastupitelstvím a vysokými školami, směřující ke zprostředkování nejnovějších poznatků právní teorie i praxe.“

24. V § 24 odstavec 6 včetně poznámky pod čarou č. 5j zní:

„(6) Státní zástupce nesmí ode dne, který je stanoven jako den nástupu do funkce, až do zániku funkce státního zástupce, kromě výkonu funkce státního zástupce a funkce vedoucího státního

zástupce nebo jeho náměstka, anebo činností spojených s dočasným přidělením k ministerstvu nebo Justiční akademii, zastávat žádnou jinou placenou funkci ani vykonávat jinou výdělečnou činnost, s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké a činnosti v poradních orgánech ministerstva, vlády a v orgánech komor Parlamentu, 5j) za předpokladu, že tyto činnosti jsou slučitelné s požadavky na řádný výkon funkce státního zástupce.

5j) § 49 odst. 6 zákona č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).“.

25. V § 26 se odstavec 2 zrušuje a současně se ruší označení odstavce 1.

26. V § 28 se za slova „státního zastupitelství nebo“ doplňují slova „v odbornost jeho postupu anebo“.

27. V § 30 se za odstavec 4 doplňuje nový odstavec 5 tohoto znění:

„(5) Kárné opatření snížení platu (§ 28 odst. 1 písm. b)) se vůči kárně postiženému státnímu zástupci uplatní od prvního dne měsíce následujícího po dni právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření.“.

28. Část devátá včetně nadpisu se zrušuje.

29. § 34a zní:

„§ 34a

Odborné vzdělávání právních čekatelů je zajišťováno zejména prostřednictvím Justiční akademie. Justiční akademie umožní též vzdělávání státních zástupců.“.

30. V § 40 odst. 1 se písmeno b) zrušuje.

ČÁST třetí

Změna zákona o soudních poplatcích

Čl. III

V § 11 zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. [160/1995](#) Sb., zákona č. [151/1997](#) Sb., zákona č. [209/1997](#) Sb., zákona č. [227/1997](#) Sb., zákona č. [103/2000](#) Sb., zákona č. [155/2000](#) Sb., zákona č. [241/2000](#) Sb., zákona č. [255/2000](#) Sb., zákona č. [451/2001](#) Sb., zákona č. [151/2002](#) Sb. a zákona č. [309/2002](#) Sb., se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno p), které včetně poznámky pod čarou č. 2b zní:

„p) žalob na určení lhůty k provedení procesního úkonu. 2b)“

„2b) § 174a zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění zákona č. ..../2003 Sb.“.

ČÁST čtvrtá

Změna zákona o advokacii

Čl. IV

V § 44 odst. 4 zákona č. [85/1996](#) Sb., o advokacii, ve znění zákona č. [210/1999](#) Sb., zákona č. [6/2002](#) Sb., zákona č. [228/2002](#) Sb. a nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. [349/2002](#) Sb., se písmeno j) zrušuje.

ČÁST pátá

Změna zákona o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců

Čl. V

V § 9 odst. 1 zákona č. [201/1997](#) Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. [143/1992](#) Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. [14/2002](#) Sb., se za slova „50% platu“ vkládají slova „na který vznikl státnímu zástupci ke dni účinnosti dočasného zproštění výkonu funkce a po dobu trvání dočasného zproštění výkonu funkce nárok“.

ČÁST šestá

Změna zákona o řízení ve věcech soudců a státních zástupců

Čl. VI

Zákon č. [7/2002](#) Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění zákona č. [151/2002](#) Sb., se mění takto:

a) V § 8 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudce za porušení zákonem stanovené povinnosti při výkonu státní správy soudů je oprávněn podat ten, kdo má právo soudce jmenovat do funkce předsedy nebo místopředsedy soudu.“.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

b) Za § 13 se vkládá nový § 13a, který včetně poznámek pod čarou č. 5a a 5b zní:

„§ 13a

Pokud v souvislosti s podáním návrhu na zahájení kárného řízení byl soudce dočasně zproštěn výkonu funkce soudce anebo předseda nebo místopředseda soudu výkonu těchto funkcí, a proti rozhodnutí o dočasném zproštění byly kárně stíhaným soudcem podány námitky, 3a) rozhodne senát nejprve o těchto námitkách, a to do 10 pracovních dnů bez jednání usnesením, kterým buď námitky zamítne nebo dočasné zproštění výkonu funkce zruší. Obdobně se postupuje, pokud v souvislosti s podáním návrhu na zahájení kárného řízení byl dočasně zproštěn výkonu funkce státní zástupce a proti rozhodnutí o dočasném zproštění byly kárně stíhaným státním zástupcem podány námitky.3b)

3a) § 100 odst. 4 a § 107 odst. 3 zákona č. [6/2002](#) Sb.

3b) § 22 odst. 5 zákona č. [283/1993](#) Sb.“.

c) V § 14 se na konci textu tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d) které zní:

„d) v případě kárného provinění spočívajícího v porušení zákonem stanovené povinnosti při výkonu státní správy soudů též pokud soudci zanikla funkce předsedy soudu nebo místopředsedy soudu.“.

ČÁST sedmá

Změna zákona č. [14/2002](#) Sb.

Čl. VII

V části třetí čl. III zákona č. [14/2002](#) Sb., kterým se mění zákon č. [283/1993](#) Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [201/1997](#) Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. [143/1992](#) Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. [155/2000](#) Sb., se bod 2 zrušuje.

ČÁST osmá

Změna soudního řádu správního

Čl. VIII

Zákon č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, se mění takto:

1. V § 13 odst. 2 se slova „a odvolává“ zrušují.

V § 25 odst. 1 se písmena f) a g) zrušují.

Dosavadní písmeno h) se označuje jako písmeno f).

V § 25 odst. 2 se slova „3 týdny“ nahrazují slovy „5 pracovních dnů“.

V § 25 se odstavce 3 a 4 zrušují.

Za § 27 se vkládá nový § 27a, který včetně poznámky pod čarou č. 1a zní:

„§ 27a

(1) Ředitel správy Nejvyššího správního soudu (dále jen „ředitel správy soudu“) v rozsahu stanoveném tímto zákonem zajišťuje provoz soudu a některé další činnosti související s výkonem státní správy Nejvyššího správního soudu; odpovědnost předsedy Nejvyššího správního soudu jako orgánu státní správy soudu tím není dotčena. Předseda Nejvyššího správního soudu si může vyhradit věci, které rozhoduje přímo.

(2) Ředitele správy soudu jmenuje a odvolává 1a) předseda Nejvyššího správního soudu. Funkce ředitele správy soudu je vykonávána v pracovním poměru a předpokladem jmenování do této funkce je ukončené vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu právníckého nebo ekonomického směru.

1a) § 27 odst. 4 zákoníku práce.“

V § 28 písmena c) a d) včetně poznámky pod čarou č. 1b znějí:

„c) zajišťuje chod soudu tím, že zabezpečuje financování jeho hospodaření a materiálního zabezpečení v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy a provádí kontroly hospodaření, 1b)
d) řídí a kontroluje výkon státní správy Nejvyššího správního soudu prováděný jeho předsedou ve věcech majetku státu a státního rozpočtu a organizuje výkon státní správy soudu prováděný jeho předsedou v ostatních věcech,

-----
1b) Např. zákon č. [218/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [219/2000](#) Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.“

§ 29 odstavec 1 včetně poznámky pod čarou č. 2 zní:

„(1) Předseda Nejvyššího správního soudu vykonává státní správu Nejvyššího správního soudu tím, že

a) zajišťuje chod soudu po stránce personální a organizační, zejména tím, že zajišťuje řádné obsazení Nejvyššího správního soudu soudci, asistenty soudců, odbornými a dalšími zaměstnanci a vyřizuje personální věci soudců,

b) dbá o odbornost soudců a vytváří podmínky pro její zvyšování,

c) zajišťuje odbornou výchovu asistentů soudců a ostatních zaměstnanců působících u soudu,

d) dohlíží na řádný chod soudních kanceláří,

e) zajišťuje poskytování informací soudem podle zvláštního právního předpisu,2)

- f) kontroluje činnost ředitele správy Nejvyššího správního soudu,
- g) zajišťuje bezpečnost Nejvyššího správního soudu a úkoly krizového řízení,
- h) plní další úkoly, stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpisy.

-----
2) Zákon č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.“.

V § 29 odstavec 3 zní:

„(3) Ředitel správy Nejvyššího správního soudu, s výjimkou úkonů, ke kterým je podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů oprávněn pouze předseda soudu

- a) zajišťuje provoz soudu po stránce hospodářské, materiální a finanční,
- b) vyřizuje personální věci zaměstnanců působících u Nejvyššího správního soudu s výjimkou soudců,
- c) plní další úkoly související s výkonem státní správy Nejvyššího správního soudu podle pokynů předsedy soudu.“.

Poznámka pod čarou č. 3 se zrušuje.

ČÁST devátá

Přechodné ustanovení

Čl. IX

Zaměstnanci působící u příslušného soudu, kteří ke dni účinnosti tohoto zákona řídí správní úsek soudu jako vedoucí správy soudu, mohou do konce roku 2004 vykonávat činnosti spojené s funkcí ředitele správy soudu, i když nesplňují kvalifikační předpoklad ukončeného vysokoškolského vzdělání.

ČÁST desátá

Účinnost

Čl. X

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2003.

Důvodová zpráva

Obecná část

A. Důvody navrhované úpravy ve vztahu k platnému právnímu stavu.

Navrhovaná novelizace zákona č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) reaguje především na nález Ústavního soudu ze dne 18. června 2002, uveřejněný pod č. [349/2002](#) Sb., ve kterém Ústavní soud ve věci návrhu prezidenta republiky na zrušení některých ustanovení zákona o soudech a soudcích ke dni 1. července 2003 zrušil mimo jiné i ta ustanovení zákona o soudech a soudcích, která upravující výkon státní správy soudů na jednotlivých stupních soudní soustavy jejich předsedy. Za této situace je nezbytné do uvedeného data znovu zákonem státní správu soudů upravit. Pokud by nová právní úprava nenabyla účinnost, znamenalo by to zásadní problém pro řádné fungování celého soudnictví, pro jehož výkon státní správa soudů zajišťuje řadu nezbytných činností, zejména v oblasti personální, finanční a materiálně technické.

Východiskem a ústavní oporou pro předkládaný návrh novelizace zákona o soudech a soudcích by se měla stát současně navrhovaná novelizace těch ustanovení Ústavy, která podle právního názoru

Ústavního soudu dosud brání, aby zákonem upravený výkon státní správy předsedy soudů bylo možno považovat za s Ústavou plně slučitelný. Výkon státní správy soudů jejich předsedy má v českém a předtím i v československém soudnictví již svoji dlouholetou tradici, a to již z dob tzv. první republiky (a případně i z doby před jejím vznikem) a odpovídá i obecnému smyslu zařazení soudní moci v ústavní úpravě a zde vymezené dělbě moci výkonné a moci soudní. I dosud platná zákonná úprava stanoví (a podobně tak stanovily i předchozí zákony), že ústředním orgánem státní správy soudů je Ministerstvo spravedlnosti, které ji vykonává výlučně v zákoně stanovenými prostředky, přičemž správu vrchních, krajských a okresních soudů vykonává přímo nebo prostřednictvím předsedů těchto soudů, správu Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu vykonává pak pouze prostřednictvím předsedů těchto soudů.

Skutečnost, že státní správu soudů vykonávají soudci, není zásahem moci výkonné do moci soudní, ale naopak představuje oslabení jejího vlivu na soudní moc - sleduje posílení nezávislosti soudů a soudců na moci výkonné v tak citlivé oblasti, jakou je výkon státní správy na jednotlivých soudech. Pokud by státní správu soudů neměli vykonávat předsedové soudů, znamenalo by to ve svých důsledcích, že všechny úkony státní správy soudů (včetně sestavování rozvrhu práce a zabezpečování chodu soudu po stránce organizační a personální) by muselo činit u všech soudů (včetně Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu) přímo Ministerstvo spravedlnosti nebo jiný orgán moci výkonné, tedy tak významné posílení moci výkonné na úkor moci soudní, jež (s určitou výjimkou v letech 1952 až 1956, kdy existovaly tzv. správy soudů) nemá období.

Předkládaným návrhem by mělo dojít k dalšímu významnému posílení postavení předsedů a místopředsedů soudů tím, že odvolání z této funkce bude možné výlučně na základě výsledků kárného řízení pro kárné provinění, spočívající v závažném porušení zákonem stanovených povinností při výkonu státní správy soudů.

Navrhována jsou rovněž v zásadě formulační upřesnění některých ustanovení zákona jak tato potřeba vyplynula z jeho dosavadní aplikace.

Navrhovaná ústavní úprava si neklade za cíl koncepční změny v soudnictví, má pouze umožnit další činnost soudů a výkon jejich správy v návaznosti na dosavadní stav do doby, než bude možno v úzké součinnosti se všemi složkami justice připravit novou komplexní úpravu.

V návaznosti na změny, které nastaly v důsledku shora uvedeného nálezu Ústavního soudu v zákonu o soudech a soudcích, se navrhuje upravit rovněž zákon o státním zastupitelství, a tím zachovat již existující princip, že obě úpravy mají být sobě co nejbližší a tam, kde to není odůvodněno zvláštním postavením soudců (zejména z hlediska jejich ústavně zaručené nezávislosti při výkonu funkce soudce) pokud možno i shodné. Důvodem je kromě jiného potřeba zajistit vzájemnou prostupnost obou profesí. Těžiště změn proto spočívá v zachování obsahové shody obou právních úprav, zejména v úpravě podmínek výkonu státní správy, vzdělávání soudců a státních zástupců, justičních a právních čekatelů a působení Justiční akademie na tomto úseku, jakož i zajištění její činnosti zejména po personální stránce lektory z řad soudců a státních zástupců.

Obdobně je potřeba promítnout změny zákona o soudech a soudcích do soudního řádu správního, aby i zde byla zajištěna obdobná úprava zejména pokud se zejména týká správy soudů.

V návaznosti na tyto základní novelizace jsou navrhovány změny souvisejících předpisů, vyvolané těmito novelizacemi.

B. Soulad navrhované úpravy s ústavním pořádkem České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, slučitelnost s právními akty Evropských společenství.

Navrhovaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky za předpokladu přijetí současně navrhované ústavní úpravy.

Navrhovaná úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami ani s právními akty Evropských společenství. Právo Evropských společenství neupravuje otázky, které jsou předmětem předloženého návrhu. Předložený návrh není rovněž v rozporu ani s Evropskou dohodou o přidružení České

republiky k Evropským společenstvím, ani s obecnými zásadami práva Evropských společenství. Navrhovaná úprava respektuje doporučení výboru ministrů Rady Evropy č. (94) 12, ohledně nezávislosti, efektivnosti a role soudců, a není v rozporu ani s jinými mezinárodními akty, vztahujícími se k nezávislosti soudců, soudů a výkonu soudnictví.

C. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované úpravy, dopad na státní rozpočet. Navrhovaný zákon nevyvolá dodatečné nároky na státní rozpočet ani na nárůst pracovních sil s ohledem na to, že v praxi v zásadě vychází ze současného stavu.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první:

K bodům 1, 2 až 4: Podle současně navrhované ústavní úpravy se stanoví výslovně slučitelnost výkonu soudcovské funkce a funkce ve státní správě soudů; navrhuje se proto rovněž v zákoně o soudech a soudcích znovu doplnit výkon státní správy soudů jako součást výkonu funkce předsedy nebo místopředsedy soudu.

K bodu 5 a 6: Pevné stanovení minimální doby nepřítomnosti soudce pro jeho zastoupení jiným (v rozvrhu práce předem stanoveným) soudcem při projednání nebo rozhodnutí věci vede v soudní praxi často ke zbytečnému prodlužování délky řízení. Obdobně tomu je při stanovení zastupování asistentů soudců, vyšších soudních úředníků, soudních tajemníků a soudních vykonavatelů pro provedení jednotlivých úkonů v řízení. Navrhuje se proto tyto omezující lhůty z textu příslušných ustanovení vypustit. Nedojde tím k narušení zásady „zákonného soudce“, i zastupující soudce je určen podle zákona předem rozvrhem práce.

K bodům 7 až 10: Dosavadní třítydenní minimální lhůta, kterou lze stanovit pro vyjádření soudcovské rady, se v praxi ukazuje jako zbytečně dlouhá a brzdicí postup např. při jmenování funkcionářů soudu, přidělování nebo překládání soudců nebo projednávání návrhů a změn rozvrhů práce soudu. Takto dlouhá lhůta byla původně stanovena ve vztahu k působnosti soudcovských rad při hodnocení odborné způsobilosti soudců, ale s ohledem na to, že tato jejich působnost byla zrušena, nemá již reálné odůvodnění.

K bodu 11: Podle současně navrhované ústavní úpravy funkce ve veřejné správě (s výjimkou státní správy soudů) nebude neslučitelná již se samotnou funkcí soudce, ale s jejím výkonem - to by mělo umožnit, aby při dočasném zproštění výkonu funkce (§ 99) byl soudce, aniž by musel rezignovat na svoji funkci, přidělen k Ministerstvu spravedlnosti nebo k Justiční akademii. Přidělení k těmto institucím je vázáno výslovně na využití zkušeností soudce z výkonu soudnictví a jako dosud se předpokládá především zapojení soudců do rozsáhlejších legislativních návrhů připravovaných v gesci Ministerstva spravedlnosti a rovněž účast soudců na přípravě vzdělávacích programů pro oblast justice. Dočasné přidělení soudce k výkonu funkce k jinému soudu nebo k Ministerstvu spravedlnosti či Justiční akademii je zásadně vázáno na souhlas přidělovaného soudce.

K bodu 12: Oproti dosavadní úpravě, která k dočasnému přidělení soudce rozhodnutím ministra spravedlnosti vyžadovala ve stanovených případech pouze projednání s předsedou soudu, u kterého soudce působí, se navrhuje vázat možnost dočasného přidělení na souhlas příslušného předsedy soudu. To by mělo umožnit více respektovat personální situaci na jednotlivých soudech a dále posílit postavení předsedů soudů, zejména pokud se týká dočasného přidělování soudců k Ministerstvu spravedlnosti nebo k Justiční akademii.

K bodu 13 a 15: Jednou ze základních povinností soudce je prohlubování si odborných znalostí. To jak si soudce po celou dobu výkonu funkce udržuje odpovídající odbornou úroveň proto musí být i jedním z hledisek pro jeho služební postup. Vychází se přitom i z předpokladu, že soudce kromě samostudia může využívat vzdělávací akce, které bude mít k dispozici, a které budou připravovány zejména Justiční akademií, soudy nebo vysokými školami.

K bodu 14: Navrhuje se přesněji vymezit pojetí neslučitelnosti jiných funkcí a činností ve vztahu k zastávání funkce soudce a k výkonu funkce soudce, a to v návaznosti a souběžně předkládanou

ústavní úpravu. Neslučitelnost funkce soudce s jinou funkcí, tedy s jejím zastáváním, stanoví především Ústava, pokud se týká neslučitelnosti funkce soudce s jinými činnostmi, je to upraveno obecně především v § 85 zákona o soudech a soudcích. S výkonem funkce soudce je slučitelná pouze funkce předsedy nebo místopředsedy soudu.

K bodu 16: Navrhuje se upřesnění tohoto ustanovení tak, aby nemohly vznikat další výkladové potíže při dočasném přidělení soudce k Ministerstvu spravedlnosti nebo k Justiční akademii.

K bodu 17: Odbornost rozhodování soudů (a tedy soudců) je, vedle jejich nezávislosti a nestrannosti, základní podmínkou pro to, aby soudní moc mohla plnit své poslání při ochraně práv a oprávněných zájmů i při vymáhání zákonem uložených povinností; bez odbornosti, spočívající v osvojení si odpovídajících odborných znalostí a schopnosti jejich aplikace při výkonu soudcovské funkce, nelze dosáhnout spravedlivého rozhodnutí. Soudcům jsou vytvářeny všechny předpoklady pro soustavné prohlubování jejich profesní odbornosti a zaleží proto v zásadě pouze na nich, jakými způsoby a jakými formami si budou svoji odbornost udržovat a prohlubovat. Povinnost soustavným vzděláváním si prohlubovat odborné znalosti náleží k základním povinnostem soudce. Pokud soudce tuto povinnost neplní, a projevuje se to soustavně nebo závažným způsobem ve výsledcích jeho práce tak, že je tím narušována důvěra v soudnictví, je potřeba k tomu přistupovat obdobně, jako při porušení jiných povinností soudce, tedy cestou kárného postihu soudce.

K bodu 18 až 21 a 29: Dosavadní zákonná úprava umožňuje odvolávat předsedy a místopředsedy soudů pouze z obecně stanoveného důvodu, a to, že neplní řádně své povinnosti. Soudce je z funkce předsedy nebo místopředsedy soudu oprávněn odvolat ten, kdo ho do této funkce jmenoval (prezident republiky, ministr spravedlnosti). Taková úprava se ukazuje jako příliš obecná, nevylučující možné subjektivní vlivy, které jsou s ohledem na postavení předsedů a místopředsedů soudů při výkonu státní správy soudů zcela nežádoucí. V zájmu zajištění potřebné objektivnosti se proto navrhuje, aby porušení zákonem stanovených povinností při výkonu státní správy soudů bylo možno posoudit jako kárné provinění v kárném řízení nezávislým soudem. Současně se navrhuje, aby sankcí za porušení povinností při výkonu státní správy soudů nebylo jen odvolání z funkce předsedy nebo místopředsedy soudu, ale aby, s ohledem na závažnost porušení povinností, bylo možno volit i jiná opatření. Současně se navrhuje upřesnění některých souvisejících formulací.

K bodu 22: Podle ústavní úpravy je výkon funkce soudce neslučitelný s jakoukoliv funkcí ve veřejné správě, aby proto soudce mohl takovou funkci výjimečně zastávat v rámci přidělení k Ministerstvu spravedlnosti nebo k Justiční akademii, musí být dočasně zproštěn výkonu soudnictví.

K bodu 23: Vzhledem k tomu, že pojem plat je samostatným institutem platových předpisů, je potřeba v ustanovení vyjádřit, že soudce má nárok vždy na plat a další náležitosti podle zvláštního právního předpisu. To samozřejmě platí i pro jeho nároky v pozici soudce Ústavního soudu.

K bodu 24: Vzhledem k právní úpravě kárného řízení by bylo dosavadní úpravu možno použít pouze tehdy, jestliže kárný žalobce, tedy v převážné většině případů předseda příslušného soudu, v návrhu na zahájení kárného řízení výslovně navrhne uložení kárného opatření odvolání z funkce. To je však spíše výjimkou, neboť uložení konkrétního kárného opatření je zpravidla ponecháváno na úvaze kárného soudu. Navrhuje se proto upravit znění tohoto ustanovení tak, aby o dočasném zproštění mohl ministr spravedlnosti rozhodnout tehdy, jestliže je soudce kárně stíhán za takové kárné provinění, kdy lze možnost uložení kárného opatření odvolání z funkce jako jednu z možností kárného postihu reálně předpokládat.

K bodu 25: Vzhledem k nepřesnosti pojmu „dosavadní plat“ se navrhuje tento pojem nahradit přesnějším vyjádřením. Jiné nároky než na plat, tedy nároky na další plat a na náhrady, soudci za dobu dočasného zproštění výkonu funkce nemohou vzniknout vzhledem k tomu, že dočasné zproštění není výkonem funkce, na který jsou tyto nároky vázány. Ze stejného důvodu se nemůže měnit v době dočasného zproštění výkonu funkce soudci ani plat z důvodu zápočtu doby výkonu funkce soudce, neboť funkci nevykonává.

K bodu 26: Je potřeba zajistit objektivní posouzení rozhodnutí ministra spravedlnosti o dočasném zproštění funkce soudce nezávislým orgánem.

K bodu 27 a 28: V zájmu komplexnosti se navrhuje doplnit též výslovnou úpravu jmenování předsedů

kolegií a předsedů senátů pro Nejvyšší správní soud; stejně tak se navrhuje doplnit úpravu odvolávání předsedů kolegií Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu.

K bodu 29: Obdobně jako u dočasného zproštění funkce soudce se navrhuje umožnit dočasné zproštění funkce předsedy nebo místopředsedy soudu v případě, kdy je reálné uložení kárného opatření odvolání z této funkce (§ 107 odst. 3); ochrana kárně stíhaného funkcionáře soudu by v takovém případě měla být rovněž obdobná (možnost podání námitek).

V zájmu zajištění dostatečného časového prostoru pro provedení úkonů, souvisejících se zánikem funkce soudce v případě vzdání se funkce, se navrhuje úprava, podle které funkce soudce zanikne až posledním dnem kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž bylo vzdání se funkce doručeno (§ 108 odst. 2). Ustanovení § 108 se doplňuje o kolegia Nejvyššího správního soudu. K bodu 30 až 33: Navrhovaná úprava v zásadě přebírá rozsah státní správy soudů ze současného znění zákona o soudech a soudcích - vychází přitom z toho, že podle současně navržené novelizace ústavní úpravy postavení soudců a jejich nezávislosti bude výslovně umožněna slučitelnost výkonu funkce soudce s výkonem státní správy soudů.

Úkolem státní správy soudů i nadále bude povinnost vytvářet soudům podmínky k řádnému výkonu soudnictví zejména po stránce personální, organizační, hospodářské, finanční a výchovné, bude oprávněna dohlížet způsobem a v mezích stanovených tímto zákonem na řádné plnění úkolů, které jsou soudům svěřeny. Výkon státní správy soudů bude zajišťován tak, aby nezasahoval do nezávislosti soudů a jejich rozhodovací činnosti.

Ústředním orgánem státní správy soudů je Ministerstvo spravedlnosti, tuto působnost mu zakládá i zákon č. [2/1969](#) Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (§ 11 odst. 1 zákona č. [2/1969](#) Sb. v platném znění). Zákonem o soudech a soudcích se stanoví rozsah výkonu státní správy soudů Ministerstvem spravedlnosti a způsob, jakým státní správu soudů ministerstvo vykonává - buď přímo svými úkony a pokyny, nebo prostřednictvím předsedů příslušných soudů; u Nejvyššího soudu a u Nejvyššího správního soudu, s ohledem na jejich postavení v soudní soustavě, může ministerstvo vykonávat správu výlučně jen prostřednictvím předsedů těchto soudů. S ohledem na úpravu zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (zejm. § 7 zákona č. [219/2000](#) Sb. v platném znění), se navrhuje v zákoně o soudech a soudcích rovněž výslovně stanovit, že ministerstvo ve věcech majetku státu a státního rozpočtu státní správu vykonává též vždy prostřednictvím předsedů soudů.

Orgány státní správy soudů zůstávají i nadále předsedové a místopředsedové soudů a rovněž zůstává zachováno jejich oprávnění pověřit jednotlivými úkony státní správy ostatní soudce. Zákon v zásadě přebírá i praxí osvědčené vymezení působnosti jednotlivých orgánů státní správy soudů i způsob výkonu státní správy a vzájemné vazby mezi těmito orgány.

Nově je navrhováno výslovně v zákoně založit funkci ředitele správy soudu, který by měl samostatně zabezpečovat běžné otázky hospodářského provozu soudu (vybavení nábytkem, kancelářskými potřebami, zajišťování oprav apod.) a další činnosti spojené s výkonem státní správy soudů (např. vyřizování personálních věcí zaměstnanců) v rozsahu působnosti, kterou mu zákon svěřuje. Požaduje se, aby tato funkce, na jejíž výkon budou kladeny podstatně vyšší nároky než na dosavadní vedoucí správy soudů, byla obsazována osobami s odpovídající kvalifikací pro takové činnosti. Při delegování výkonu správních činností na jiné osoby však zůstává vždy zachována odpovědnost předsedy soudu, který jediný je orgánem státní správy soudů.

K bodu 34: Navrhuje se přesněji vyjádřit postavení a působnost Justiční akademie a jejích základních orgánů, kterými jsou ředitel Justiční akademie a Rada Justiční akademie jako orgán v jehož působnosti je především zajištění odborné a vzdělávací činnosti akademie. Navrhuje se posílit účast Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu v Radě Justiční akademie tím, že předsedové těchto soudů budou oprávněni jmenovat své zástupce do Rady přímo.

Navrhovaná úprava vzdělávání vychází z principu dobrovolnosti účasti soudců a státních zástupců na vzdělávacích akcích, které bude Justiční akademie nabízet; účast ostatních justičních pracovníků odpovídá dosavadní úpravě.

Základní pedagogický sbor Justiční akademie bude tvořen jejími lektory, kteří budou tuto funkci

vykonávat buď přímo v pracovním poměru k Justiční akademii, nebo vedle výkonu svého povolání. Pokud půjde o soudce nebo státní zástupce, budou moci vykonávat lektorskou činnost při výkonu funkce soudce nebo státního zástupce, neboť se jedná o pedagogickou činnost ve smyslu § 85 zákona o soudech a soudcích, popřípadě § 24 odst. 6 zákona o státním zastupitelství. Soudce nebo státního zástupce bude možno s jejich souhlasem a se souhlasem předsedy příslušného soudu, nebo po projednání s příslušným vedoucím státním zástupcem, též dočasně přidělit k Justiční akademii na dobu až jednoho roku; v takovém případě budou dočasně zproštěni výkonu funkce soudce nebo státního zástupce.

Předpokládá se, že Justiční akademie bude k zajištění pedagogické činnosti využívat jednotlivě též další odborníky jak z České republiky, tak ze zahraničí.

K bodu 35 až 37: Dosavadní úprava zákona o soudech a soudcích upravuje pouze možnost podat na určení lhůty v řízení stížnost, která je vyřizována příslušnými orgány státní správy soudů, přešetření vyřízení takové stížnosti se pak koná rovněž pouze po správní linii. Takové řešení je považováno za nedostačující zejména s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva k článkům 13 a 35 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na účinný prostředek nápravy před národním orgánem při nepřiměřené délce řízení). Vychází se z toho, že prostředek nápravy musí být efektivní a urychlit soudní řízení, pokud v provádění jednotlivých úkonů nastávají průtahy - po neúspěšném vyřízení stížnosti se proto navrhuje (namísto přešetření stížnosti po správní linii podle § 174, to se ponechává pouze u stížností na nevhodné chování soudních osob nebo na narušování důstojnosti soudního řízení), aby stěžovatel, pokud průtahy v řízení nadále trvají, měl možnost se obrátit již přímo na soud, a soud vyššího stupně pak měl povinnost, pokud průtahy v řízení skutečně shledá, uložit příslušnému soudu úkon provést ve stanovené lhůtě. Mělo by se jednat o jednoduchý procesní postup, v zásadě společný jak pro trestní nebo občanské soudní řízení, tak pro správní soudnictví; z tohoto důvodu (a též pro návaznost na podání stížnosti k orgánům správy soudů) se tuto úpravu navrhuje zařadit přímo do zákona o soudech a soudcích.

K části druhé:

K bodům 1, 21, 22, 26: V návaznosti na zdůrazňovanou povinnost celoživotního vzdělávání státních zástupců a její vazbu na pracovní výsledky je nutno otázku odbornosti postupu státního zastupitelství a státních zástupců samotných při plnění jejich úkolů zvláště zdůraznit jak v základních ustanoveních zákona tak i v těch ustanoveních, která stanoví základní povinnosti státních zástupců.

K bodu 2: V zájmu odstranění pochybností, v návaznosti na předpisy o správě majetku ve vlastnictví státu a o účetnictví je třeba výslovně vyjádřit postavení uvedených státních zastupitelství jako účetních jednotek.

K bodu 3: K posílení postavení nejvyššího státního zástupce odpovídajícího za řádné plnění úkolů celé soustavy státního zastupitelství navenek a vyloučení možného působení politických vlivů na činnost státního zastupitelství jako ochránce veřejného zájmu je nutno zpřísnit podmínky pro odvolání nejvyššího státního zástupce z jeho funkce. Stávající úprava žádné omezení v tomto směru nestanovila, což by za určitých situací mohlo ohrožovat nestrannost postupu státního zastupitelství, která jako jedna ze základních zásad jeho působení je uvedena v § 2 odst. 2.

K bodu 4: Jde o důsledek předpisů o nakládání s majetkem ve vlastnictví státu a rozpočtových pravidel. Ustanovení obsahově shodné obsahuje i zákon o soudech a soudcích.

K bodu 5: I u státních zastupitelství má být ta část jejich správy, spočívající v zabezpečení běžného provozu, realizována především samostatně pracovníky, u nichž se taková činnost stane jejich hlavní pracovní náplní. Jedná se o obdobu funkce ředitele správy soudu, zavedené novelou zákona o soudech a soudcích; stejně proto zůstává zachována konečná odpovědnost vedoucího státního zástupce jako orgánu státní správy státního zastupitelství. S ohledem na postavení okresních zastupitelství a jejich velikost se funkce ředitele správy státního zastupitelství zavádí až od úrovně krajského státního zastupitelství.

K bodu 6: Jedná se o upřesnění a formulační sjednocení s obdobným ustanovením zákona o soudech

a soudcích (§ 123 odst. 1 písm. c) zákona o soudech a soudcích).

K bodům 7 a 8, 11, 14 až 16, 18: Navrhované změny vyplývají ze změn v systému odborné přípravy a vzdělávání státních zástupců a zrušení institutu posuzování a hodnocení jejich odborné způsobilosti k výkonu funkce.

K bodu 9: S ohledem na potřebu většího počtu dílčích změn v ustanoveních, upravujících výkon správy státního zastupitelství na jednotlivých stupních příslušnými vedoucími státními zástupci, které vyplývají jednak ze změn souvisejících se zrušením institutu hodnocení odborné úrovně státních zástupců, ze zavedení funkce ředitelů správy státních zastupitelství i z potřeby upřesnění jednotlivých ustanovení a jejich formulačního sjednocení úpravy s úpravou zákona o soudech a soudcích se v zájmu větší přehlednosti navrhuje nová znění § 13e až 13g. Věcné důvody navrhovaných změn jsou obdobné jako u zákona o soudech a soudcích.

K bodu 10: Jde o napravení administrativní chyby a upřesnění poznámky pod čarou.

K bodu 12: Doplnění tohoto ustanovení zdůrazňuje odpovědnost státních zástupců za zvyšování vlastní odborné kvalifikace tím, že stanoví povinnost příslušnému orgánu správy státního zastupitelství podat návrh na zahájení kárného řízení i v případě, kdy státní zástupce svým jednáním ohrozil důvěru v odbornost postupu svého úřadu.

K bodu 13: V případě vyřizování stížností na chování státních zástupců a pracovníků státního zastupitelství je třeba stanovit nepřekročitelnou lhůtu dvou měsíců podobně jako je tomu v zákoně o soudech a soudcích.

K bodu 17: Úprava rozsahu pracovní pohotovosti jakož i způsobu jejího zajišťování bude shodná s úpravou obsaženou zákonu o soudech a soudcích, neboť není věcného důvodu pro to, aby se tyto dvě úpravy lišily.

K bodu 19: Jde o obsahové sjednocení úpravy s úpravou, obsaženou v návrhu novely zákona o soudech a soudcích.

K bodu 20: Zavádí se (podobně jako u soudců) soudní přezkum dočasného zproštění výkonu funkce státního zástupce a to vzhledem k zásadním důsledkům takového opatření pro státního zástupce, vůči němuž je tohoto opatření užito, a to i v případech, kdy se nakonec původní podezření z kárného provinění neprokáže nebo je dokonce zcela vyloučeno.

K bodům 14, 21 až 23: Jednou ze základních povinností státního zástupce je prohlubování si odborných znalostí. To, jak si státní zástupce po celou dobu výkonu funkce udržuje odpovídající odbornou úroveň, proto musí být i jedním z hledisek pro jeho služební postup. Vychází se přitom i z předpokladu, že státní zástupce kromě samostudia bude využívat vzdělávací akce, které bude mít k dispozici, a které budou připravovány zejména Justiční akademií, jinými (zejména vyššími) státními zastupitelstvími nebo vysokými školami. Návrh novelizace kromě zdůraznění této stránky profesní činnosti státního zástupce musel reagovat též na důsledky ústavního nálezu, citovaného v úvodu obecné části této důvodové zprávy, proto bylo třeba některá ustanovení zcela vypustit (ve shodě s jejich zrušením v zákoně o soudech a soudcích citovaným ústavním nálezem) či formulačně upřesnit tak, aby obě úpravy byly v této oblasti profesního vzdělávání státních zástupců i soudců ve shodě.

K bodu 24: Jedná se o obsahové upřesnění tohoto ustanovení ve vztahu ke shodné úpravě zákona o soudech a soudcích, v zájmu odstranění případných aplikačních nejasností se navrhuje v obou zákonech použít shodné formulace, v daném případě nejde o věcné rozdíly.

K bodu 27: Obdobně jako v zákoně o soudech a soudcích je potřeba přesněji stanovit, od kdy se kárné opatření vůči státnímu zástupci počne uplatňovat.

K bodu 28: Tuto část zákona o státním zastupitelství se navrhuje zrušit, neboť ztratila své opodstatnění. Zvyšování odborné způsobilosti je státním zástupcům uloženo jako obecná povinnost pod sankcí možného vyvození kárné odpovědnosti tam, kde se prokáže, že nedostatek odborné kvalifikace se promítá do výkonu jejich funkce. Způsob zvyšování odborné způsobilosti a formy vzdělávání však budou nadále vycházet z principu dobrovolného výběru na základě nabídky, např. ze strany Justiční akademie. Není proto možno ponechat v zákoně o státním zastupitelství ani ustanovení předpokládající povinné přezkušování odborné způsobilosti.

K bodu 29: Podstatu úpravy postavení a činnosti Justiční akademie i pokud jde o vzdělávání státních

zástupců a právních čekatelů obsahuje nyní návrh novely zákona o soudech a soudcích; proto lze původní ustanovení ze zákona o státním zastupitelství vypustit.

K bodu 30: Toto zmocňovací ustanovení ztratilo opodstatnění s ohledem na zrušení té části zákona, která původně upravovala postavení a působnost Rady.

K části třetí:

S ohledem na charakter žaloby na určení lhůty k provedení procesního úkonu se navrhuje řízení o ni plně osvobodit od soudních poplatků.

K části čtvrté:

S ohledem na to, že nebude existovat ani Rada pro odbornou způsobilost pro odbornou způsobilost státních zástupců, stává se toto ustanovení obsoletním.

K části páté: Jedná se o obdobné zpřesnění pojmu „dosavadní plat“ jako v zákoně o soudech a soudcích (navrhovaný bod 25 novely).

K části šesté:

K bodu 1: S ohledem na úpravu kárné odpovědnosti při výkonu státní správy soudů jejich předsedy a místopředsedy se navrhuje samostatně upravit kdo bude navrhovatelem v případě kárného řízení ve věci porušení povinností při výkonu státní správy soudů. Navrhuje se příslušnost k podání kárné žaloby odvozovat od toho, kdo je příslušný ke jmenování soudce funkcionářem soudu.

K bodu 2: V návaznosti na v zákoně o soudech a osudcích navrhovanou možnost podat námitky proti rozhodnutí o dočasném zproštění výkonu funkce soudce nebo předsedy a místopředsedy soudu je potřeba upravit jednoduché a rychlé řízení o těchto námitkách.

K bodu 3: Je potřeba umožnit zastavení kárného řízení v případě, kdy je nebo má být projednáváno kárné provinění porušení povinností při výkonu státní správy soudů a žalovanému soudci zanikne funkce předsedy nebo místopředsedy soudu.

K části sedmé:

Zrušení přechodného ustanovení navazuje na zrušení celé úpravy hodnocení odborné způsobilosti v zákoně o státním zastupitelství.

K části osmé:

K bodu 1: S ohledem na to, že podle obecné úpravy zákona o soudech a soudcích (§ 107 odst. 1 zákona) bude možno předsedu a místopředsedu soudu odvolat z těchto funkcí výlučně jen uložením kárného opatření, je potřeba provést odpovídající úpravu i v soudním řádu správním. Ve smyslu navrhované úpravy zákona č. [7/2002](#) Sb. bude příslušným k podání návrhu na zahájení kárného řízení proti předsedovi Nejvyššího správního soudu prezident republiky.

K bodu 2 a 4: Jedná se o ustanovení upravující obdobně jako v zákoně o soudech a soudcích posuzování a hodnocení odborné způsobilosti soudců Nejvyššího správního soudu a navazující na úpravu zákona o soudech a soudcích ve věcech řízení před Radou pro odbornou způsobilost soudců. Protože tato ustanovení byla v zákoně o soudech a soudcích nálezem Ústavního soudu č.

[349/2002](#) Sb. zrušena a není navrhována ani jiná nová úprava této problematiky, je potřeba tato ustanovení zrušit i v soudním řádu správním.

K bodu 3: Navrhuje se obdobné zkrácení lhůty a ze stejných důvodů jako v zákoně o soudech a soudcích.

K bodu 5 a 8: Obdobně jako v zákoně o soudech a soudcích se navrhuje výslovně založit funkci ředitele správy soudu, při zachování odpovědnosti předsedy Nejvyššího správního soudu. Obdobně se navrhuje též vymezení okruhu působnosti ředitele správy Nejvyššího správního soudu.

K bodu 6 a 7: Jedná se o sjednocení úpravy výkonu státní právy soudů s úpravou provedenou pro Ministerstvo spravedlnosti a Nejvyšší soud zákonem o soudech a soudcích. I předseda Nejvyššího správního soudu musí mít prostředky pro zajištění rozhodovací činnosti soudu v rámci počtů soudců, stanovených ministerstvem v dohodě s ním.

K části deváté:

V současné době zajišťují po hospodářské stránce provoz soudů v převážné míře vedoucí soudních správ a další zaměstnanci soudů, kteří zpravidla nemají vysokoškolské vzdělání. Je potřeba zabezpečit, aby po určité přechodnou dobu, než se funkce ředitelů správy soudů podaří obsadit zaměstnanci, splňujícími všechny kvalifikační požadavky, nedošlo k narušení výkonu těchto činností.

K části desáté:

Je potřeba, aby navrhovaná úprava nabyla účinnosti dnem, ke kterému dochází nálezem Ústavního soudu ke zrušení příslušných ustanovení zákona o soudech a soudcích.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skruté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)